

Водночас процес психолого-педагогічної підготовки передбачає не лише досконале володіння системою психологічних знань, а й створення інноваційного навчального середовища, яке ініціює зміни в особистісно-професійних цінностях студентів, підтримує бажання отримувати нові знання, пропонує умови для реалізації творчих задумів.

Творча самореалізація в процесі психолого-педагогічної підготовки передбачає розвиток у майбутніх викладачів потреби в творчій діяльності та створення умов для апробації ними своїх творчих здібностей, умінь та навичок, необхідних для їх самостійної професійно-педагогічної діяльності та особистісно-професійного зростання.

Галіахметов І. А., канд. юрид. наук, доцент
кафедри правового регулювання економіки

ПРИНЦИПИ ВИКЛАДЕННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ДИСЦИПЛІН КОМПЛЕКСНО-ПРАВОВИХ ГАЛУЗЕЙ

Місце дисциплін, зокрема, «Господарське право», «Інвестиційне право» тощо, в системі юридичних наук характеризується певною дискусійністю, пов'язаної із неоднозначністю підходів щодо викладення змісту комплексно-правових галузей і їх місце в правовій системі. Адже, за викладання юридичних дисциплін у вищих навчальних закладах, вони розглядаються як галузеві юридичні науки, суміжні, за предметом вивчення і методами правового регулювання, із цивільним (особливо у відносинах речово-правових, зобов'язальних), фінансовим (вивчення інвестиційного права не обійдеться без знання основ податкового і міжнародного економічного права), адміністративним (за методами правового регулювання: владних приписів, ліцензування і квотування), господарсько-процесуальним правом.

Характерними особливостями викладення змісту дисциплін комплексно-правових галузей юридичних наук, що здійснюють значний вплив на їх викладання і вивчення, на нашу думку, є наступні:

1) комплексність інститутів зазначених правових галузей, полісистемність їх нормативного складу. Вона проявляє себе у віднесенні до сфери, зокрема, «Інвестиційного права», норм міжна-

родного економічного права, комплексу галузей національного права, іноземного права;

2) відносна складність юридичних конструкцій, розгалужена система понятійно-категоріального апарату, методів правового регулювання, що застосовуються в зазначених галузях;

3) дискусійність багатьох елементів доктрин комплексно-правових галузей, зокрема, в «Господарському праві». Її ступінь, на нашу думку, є найвищою з усіх юридичних дисциплін, що викладаються у вищій школі;

4) високі вимоги, що пред'являються до рівня професійної підготовки слухачів дисципліни. Вони повинні володіти, як мінімум, належними знаннями теорії держави і права, основами політології, цивільного права, договірної права, адміністративного права і безпосередньо процесуальним правом України в цілому. Бажано також за вивчення «Інвестиційного права» є і знання основ цивільного права зарубіжних країн і міжнародного торгового права.

Сучасні підходи у вищій юридичній професійній освіті такі, що до неї порівняно із попередніми освітніми стандартами пред'являються вимоги іншого рівня: така освіта повинна бути інноваційною. Саме така освіта покликана забезпечити формування компетенцій. В основі такої освіти покладений перехід від стратегії навчання до стратегії самостійного вивчення і розвитку. Це передбачає:

- навчання техніці самостійного вивчення і засвоєння нових знань з метою розвитку власних адапційних здібностей і професійних знань і навичок;

- навчання через зв'язок із практикою;

- засвоєння і розвиток проектного методу навчання.

Досягнення таких цілей і вирішення відповідних задач, у свою чергу, можливе, передусім, через використання інтерактивних форм навчання. Для точнішого розуміння таких форм можна назвати наступні принципи такого навчання:

- *метод співробітництва* (це передбачає зокрема, визначення по іншому місця викладача по відношенню із слухачами — студентами. Викладач у більшій мірі повинен бути тренером, наставником або навіть партнером);

- *метод опори на досвід*, що є у студента, розвиток його;

- викладання теоретичного матеріалу за допомогою *проблемного методу*;

- *відсутність єдиного рішення* за розгляду певної ситуації, казусу;

- дієвий метод;
- навчання через коментування замість оцінки;
- виділення і підкреслення успіхів як метод формування саморефлексії;
- вияв недоліків, аналіз їх причин;
- індивідуальний підхід у вивченні дисципліни і розвиток навичок професійного застосування знань, відпрацювання компетенцій.

Гришко О. М., старш. викл.
кафедри теорії та історії держави і права

НАУКОВА СКЛАДОВА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Відомо, що навчальний процес у вищих навчальних закладах організуються з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, у галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки. Проте, соціально-економічні перетворення, що відбуваються в Україні, визначають нові пріоритети розвитку освіти. Новою парадигмою якої визначається якісно новий етап удосконалення самостійної роботи студентів у навчальному процесі.

Самостійна робота студентів являє собою сплановану пізнавальну, організаційну та методично направлену діяльність, що здійснюється без безпосередньої допомоги викладача, та спрямована на досягнення конкретного результату — засвоєння навчального матеріалу самостійно, у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Основною її метою є:

- навчити студентів самостійно опрацьовувати і систематизувати матеріал, що міститься у науковій та іншій спеціальній літературі;
- надати можливість для застосування власного підходу до формування структури опрацьованого матеріалу та реалізації творчих здібностей.